

Welfare v chovu dojníc

Ing. Matúš Gašparík, PhD.

Katedra chovu hospodářských zvířat

FAPPZ, ČZU v Praze

Chov dojníc v Česku

1 418 000 kusov skotu

364 000 ♀ dojníc

9 099 kg mlieka

za laktáciu na kravu

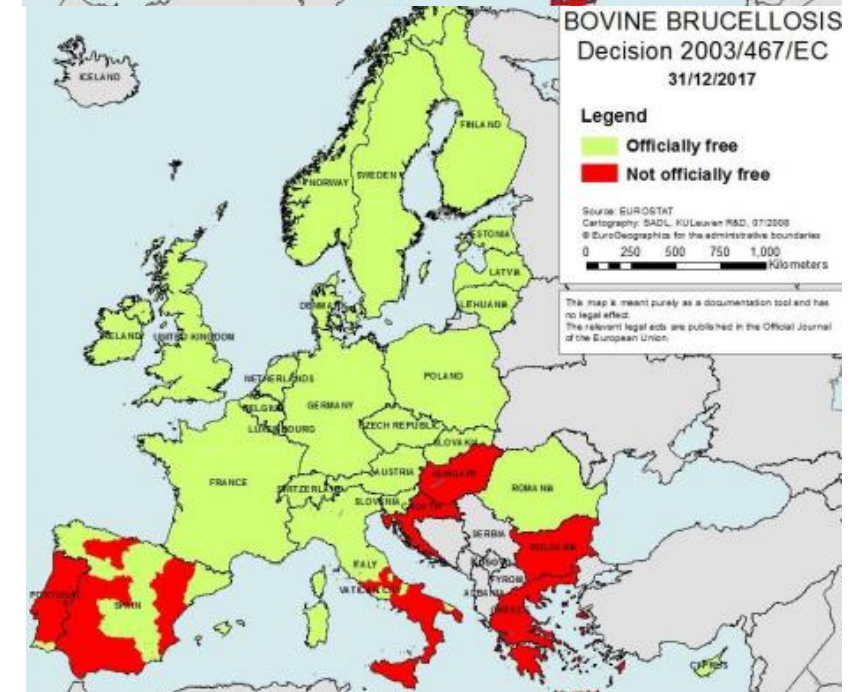
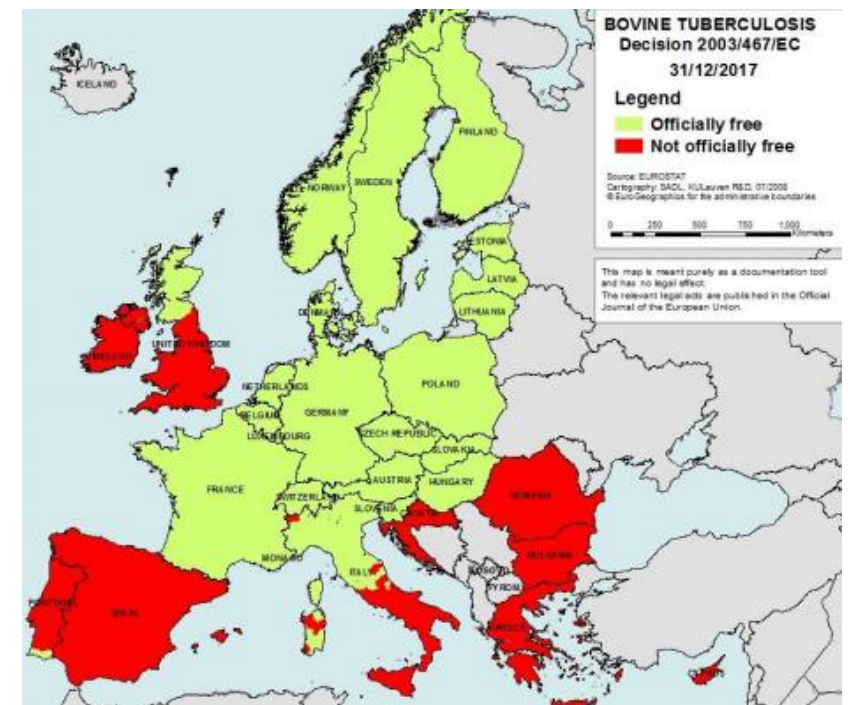
226 000 ♀ masných plemeníc

Zdravotná situácia

Česko má status země prosté těchto nákaz

- ✓ tuberkulóza skotu
- ✓ brucelózu skotu
- ✓ enzootická leukóza skotu
- ✓ slintavky a kulhavky
- ✓ bovinní spongiformní encefalopatie
- ✓ ...

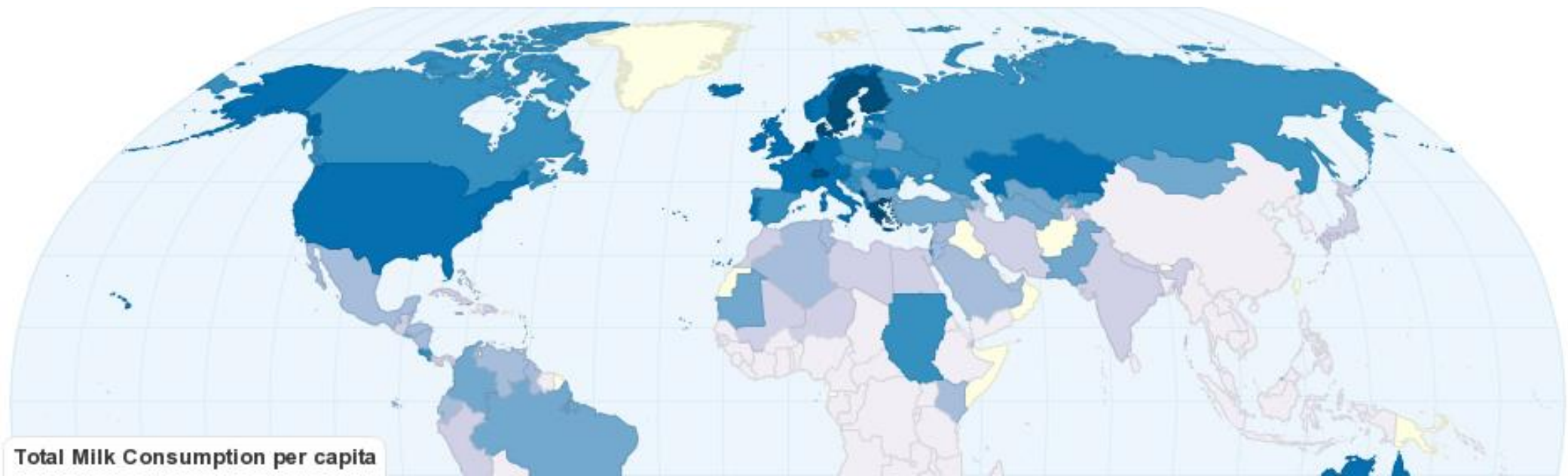

Legislativa

č. 166/1999 Sb., o veterinární péči

č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání

Tyto právní předpisy stanovují požadavky, jak zvířata správně chovat a starat se o ně

~90% v 2030

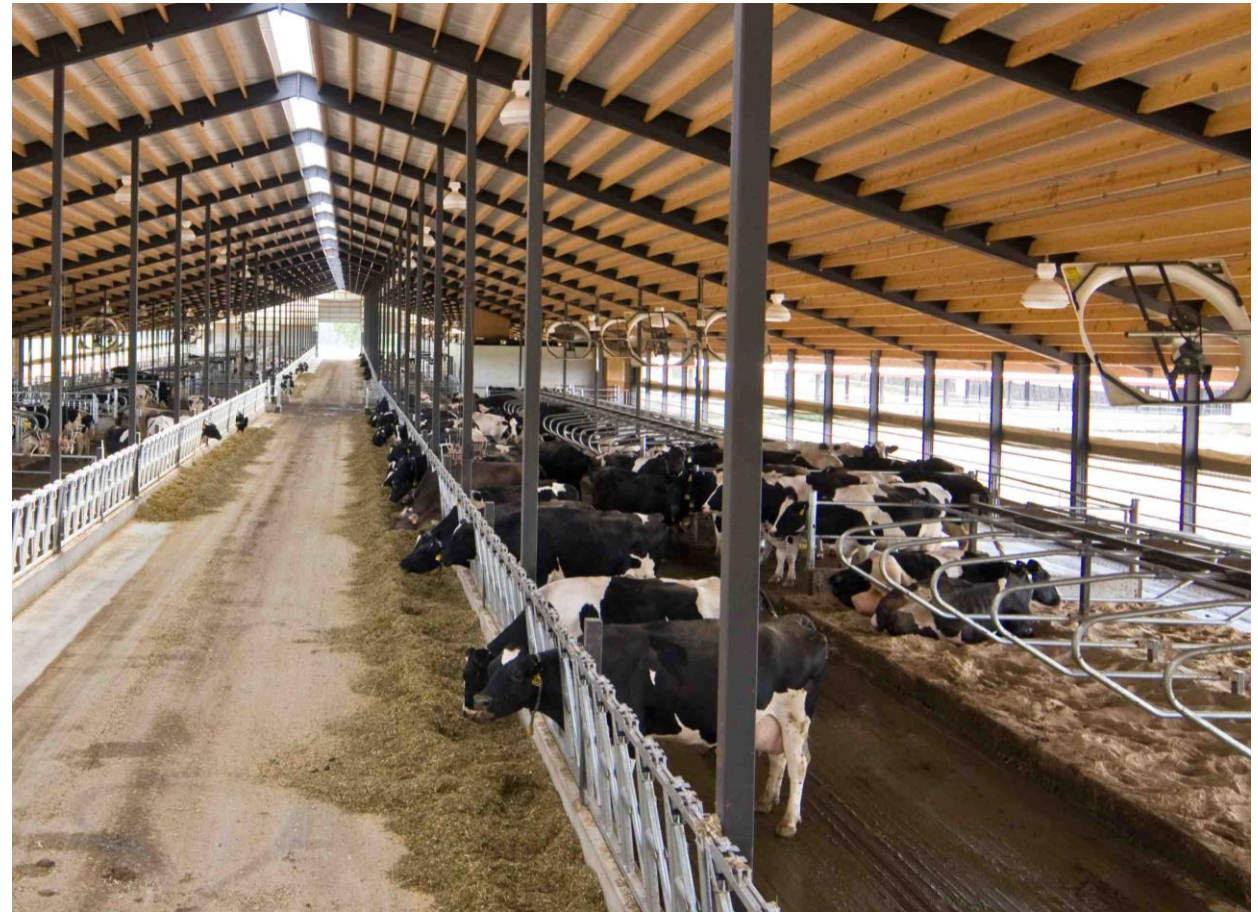

~10% v 2030

EU28 TRENDY V CHOVE DOJNÍC

Životné podmienky

LELY ASTRONAUT

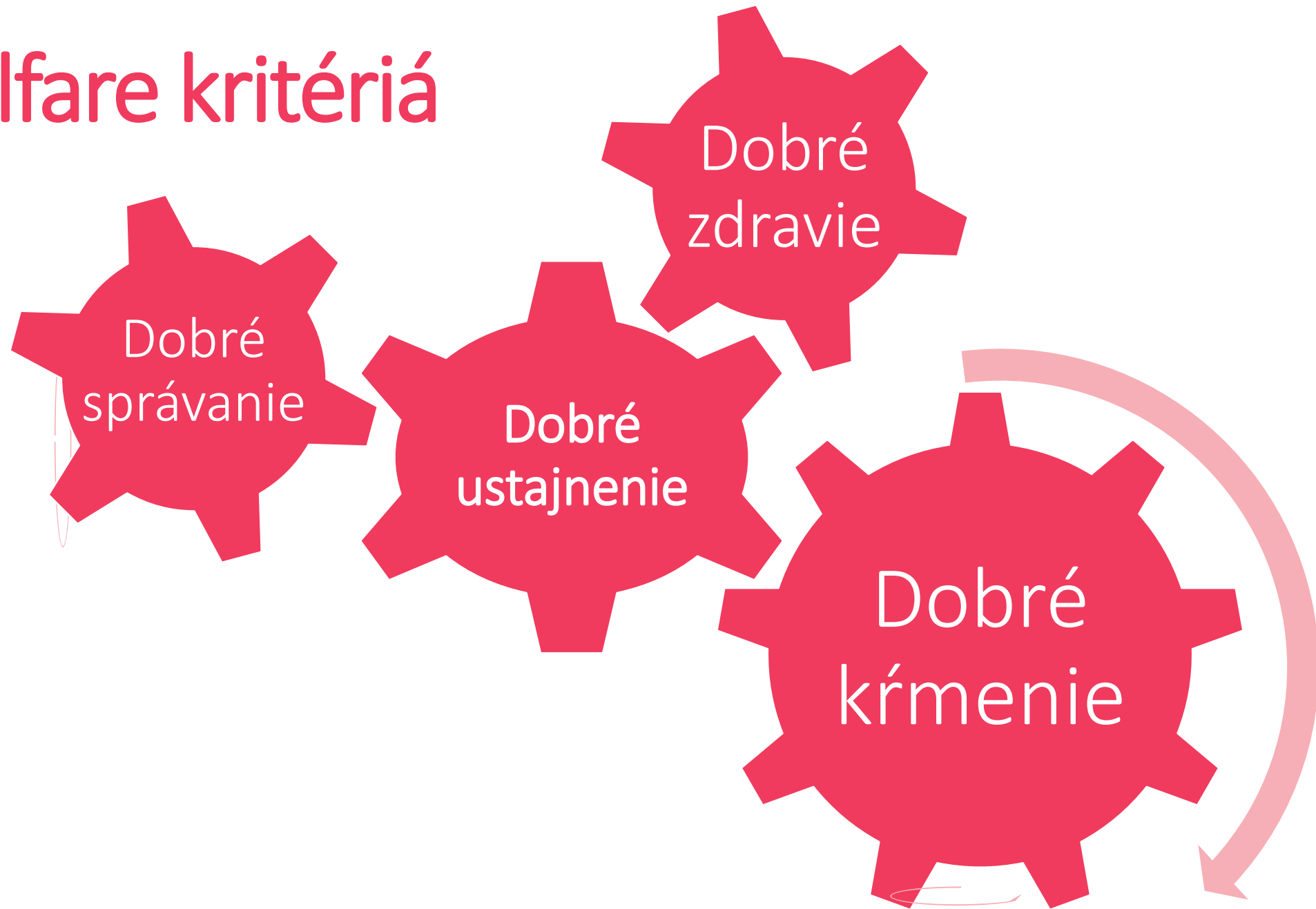
www.lely.com

Welfare kritériá

Dobré kŕmenie

- Absencia hladu
- Absencia smädu

Dobré ustajnenie

- Komfortné miesto na oddych
- Komfortná mikroklíma
- Voľnosť pohybu

Dobré zdravie

- Absencia zranení
- Absencia ochorení
- Absencia bolestivých zootecnických zákrokov

Dobré správanie

- Prejavovanie sociálneho správania
- Prejavovanie ostatného správania
- Dobrý vzťah medzi človekom a zvieratom
- Pozitívny emocionálny stav

Prejavovanie sociálneho správania

Test agonistického správania

120 minútové sledovanie

Sledujeme

- ❖ Head Butt
- ❖ Posunutia
- ❖ Nahánanie
- ❖ Bojovanie
- ❖ Sledovanie

Prejavovanie ostatného správania

Zatiaľ iba jediný faktor - Prístup na pastvu

Klasifikácia

Počet dní strávených na pastve za rok

Dobrý vzťah medzi človekom a zvieratom

Zmysly

Sluch

Člověk od 20 Hz až 20 000 Hz

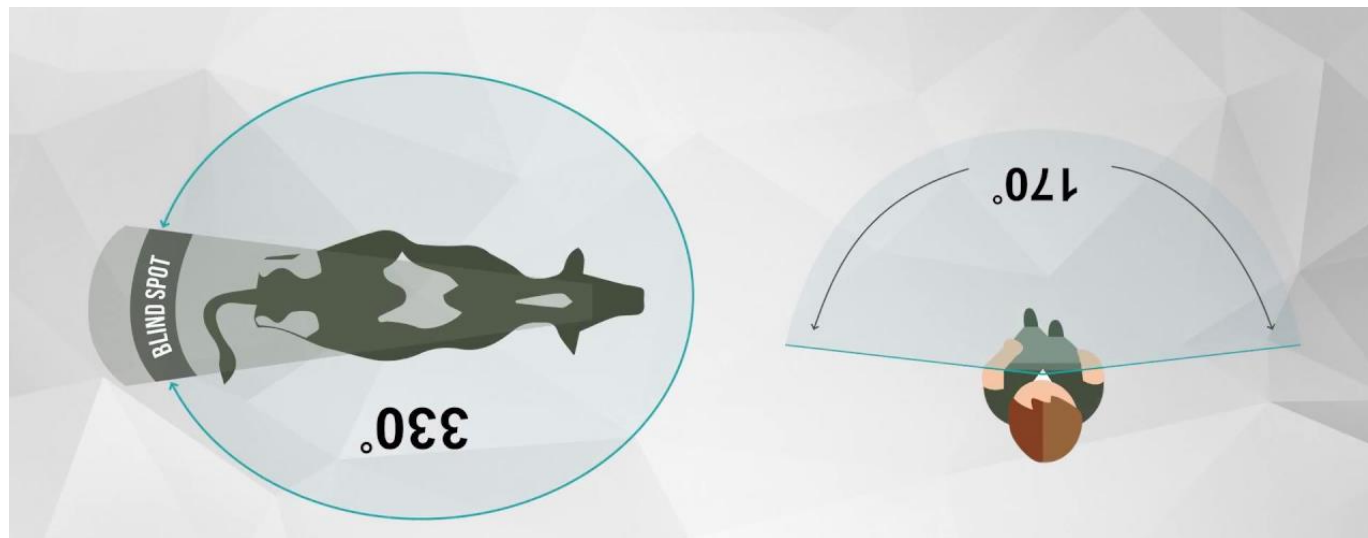
Krava od 16 Hz až 40 000 Hz

Čuch

Slabý

Levandule a sušené mléko?

Eukalyptus?

Comparison of human and cattle colour vision

Vplyv strachu

Negatívny vplyv na nádoj, ale aj zdravotný stav a celkové fungovanie organizmu

Stres z dojenja

Znižovanie stresu

- ❖ Kľudné zaobchádzanie zo zvieratami
- ❖ Pravidelný kontakt ošetrovateľa a zvierat
- ❖ Rovnaké farby oblečenie ošetrovateľa a dojičou
- ❖ Kvalitné životné podmienky
- ❖ Dodržiavanie 12 welfare kritérií
- ❖ ...

Hodnotenie chovania

- ❖ Skúška držania odstupu – avoidance distance test
- ❖ Skúška priblíženia sa – approach behaviour test
- ❖ Hodnotenie kvality chovania – Qualitative behaviour assessment

Welfare Quality® **NEN**

Welfare Quality® **NEN**

Welfare Quality® **NEN**

12. Welfare kritérium - Pozitívny emocionálny stav

Rating Scale for Dairy Cattle Qualitative Behaviour Assessment

NAME:

Please observe the animals in the unit for 10-20 minutes, and then assess their behavioural expression ('body language') by scoring the following terms:

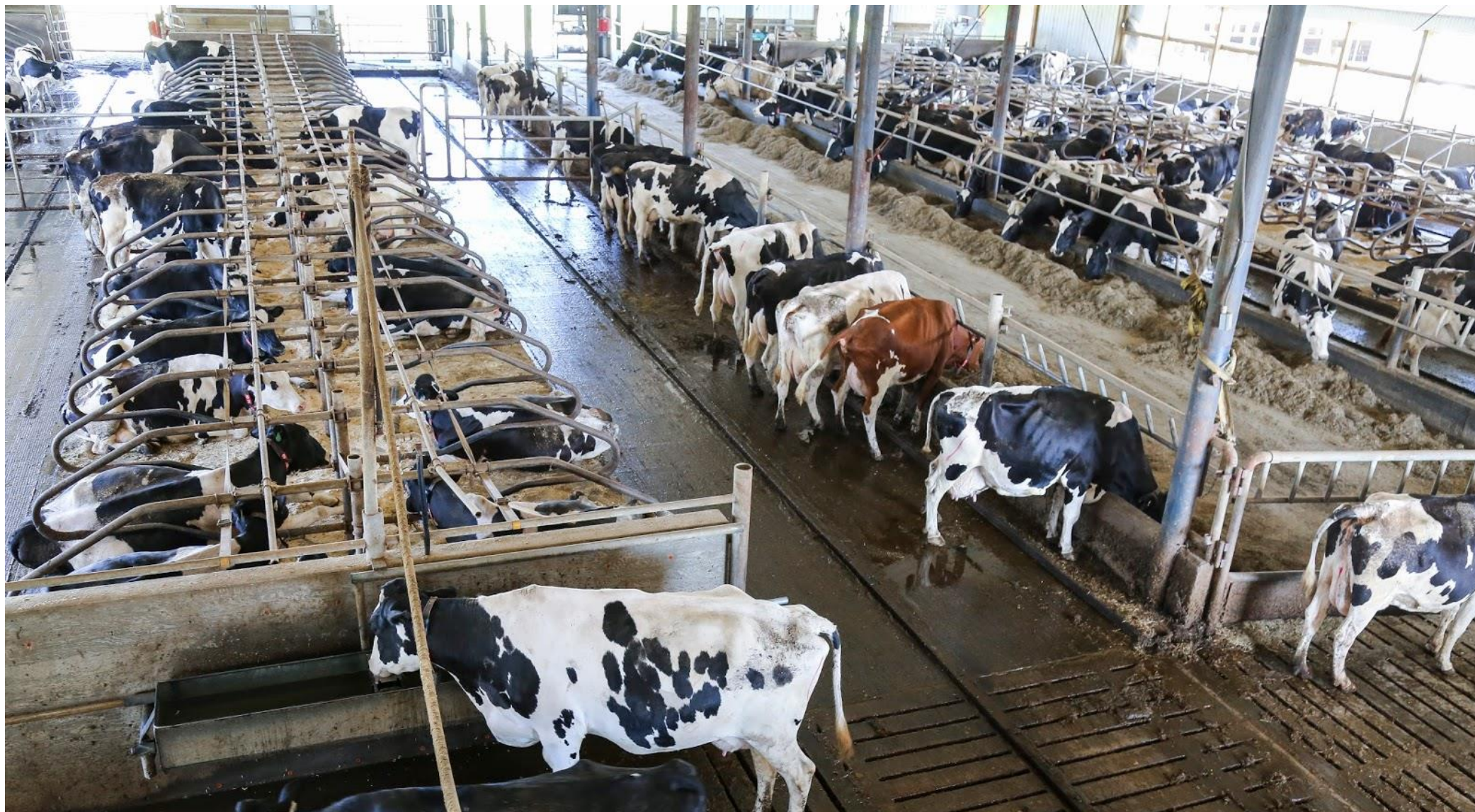
Active	Min.	_____	Max.
Relaxed	Min.	_____	Max.
Fearful	Min.	_____	Max.
Agitated	Min.	_____	Max.
Calm	Min.	_____	Max.
Content	Min.	_____	Max.
Indifferent	Min.	_____	Max.
Frustrated	Min.	_____	Max.
Friendly	Min.	_____	Max.
Bored	Min.	_____	Max.
Playful	Min.	_____	Max.
Positively occupied	Min.	_____	Max.
Lively	Min.	_____	Max.
Inquisitive	Min.	_____	Max.
Irritable	Min.	_____	Max.
Uneasy	Min.	_____	Max.
Sociable	Min.	_____	Max.
Apathetic	Min.	_____	Max.
Happy	Min.	_____	Max.
Distressed	Min.	_____	Max.

QBA hodnocení		stáj
Aktivní	active	70
Zrelaxované	relaxed	41
Vyděšené	fearful	0
Vzrušené	agitated	1
Klidné	calm	49
Spokojené	content	67
Lhostejné	indifferent	2
Frustrované	frustrated	5
Přátelské	friendly	1
Znuděné	bored	23
Hravé	playful	14
Pozitivně zaneprázdněné	positively occupied	85
Temperamentní	lively	5
Zvědavé	inquisitive	1
Podrážděné	irritable	8
Neklidné	uneasy	6
Sociální	sociable	29
Apatické	apathetic	0
Šťastné	happy	0
Zarmoucené	distressed	0
Finální skóre	Final Score	44,6

QBA - Telatá		0 – 20 dní	21 – 40 dní	40 – 80 dní
aktivní	active	18	23	92
zrelaxované	relaxed	18	23	33
nepohodlné	uncomfortable	39	45	8
klidné	calm	31	28	20
spokojeny	content	28	36	61
napjatý	tense	54	45	10
natěšené	enjoying	0	9	28
lhostejné	indifferent	8	31	15
frustrované	frustrated	22	27	12
přátelské	friendly	6	36	39
znuděné	bored	29	46	5
pozitivní zaneprázdněné	Positively occupied	36	35	55
zvědavé	inquisitive	0	8	21
podrážděné	irritable	18	42	10
nervózní	nervous	36	39	6
bouřlivě veselý	boisterous	0	7	16
neklidné	uneasy	23	40	0
sociální	sociable	10	40	46
šťastné	happy	0	7	28
zarmoucený	distressed	6	6	0
finální skóre	final score	26,3	25,5	40,6

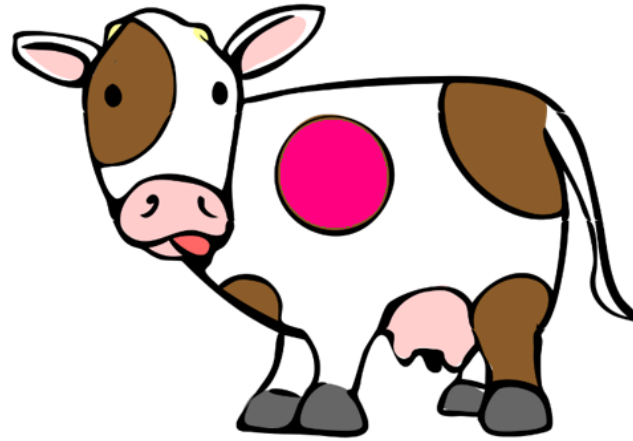
QBA hodnocení - Telata		08.10.2019	03.12.2019	01.02.2019	01.03.2019	27.03.2019	26.04.2019	30.05.2019
aktivní	active	56	56	68	76	68	58	63
zrelaxované	relaxed	35	73	66	53	58	47	82
nepohodlné	uncomfortable	2	2	11	7	4	3	5
klidné	calm	51	79	46	50	47	75	82
spokojeny	content	71	81	63	57	55	63	65
napjatý	tense	0	0	0	1	3	7	1
natěšené	enjoying	6	23	14	57	54	4	8
lhostejné	indifferent	2	2	9	3	4	11	9
frustrované	frustrated	2	4	5	4	5	0	2
přátelské	friendly	9	16	58	61	42	53	47
znuděné	bored	20	16	13	13	6	3	8
pozitivní zaneprázdněné	positively occupied	73	93	76	66	63	62	70
zvědavé	inquisitve	13	27	57	31	7	57	38
podrážděné	irritable	2	4	6	1	1	0	2
nervózní	nervous	0	0	5	4	1	4	6
bouřlivě veselý	boisterous	4	19	0	11	1	0	1
neklidné	uneasy	0	0	4	2	0	0	0
sociální	sociable	24	32	57	29	36	47	42
šťastné	happy	2	8	16	37	53	56	21
zarmoucený	distressed	0	0	2	0	0	0	0
Finální skóre	Final score	41,3	45,5	44,05	45,47	45,03	45,64	45,64

Ako spraviť kravu šťastnou?

Lavkav

Matúš Gašparík
gasparikm@af.czu.cz

Let's make cows' lives better

PRVÁ KOLEKCIA HRAČIEK PRE KRAVY

Zlepšujú životné podmienky

Prinášajú zábavu
a potešenie

Zlepšujú zdravie

Zvyšujú nádoj mlieka

Redukujú stres

Elektrické drbadlo

beep beep uber here

wtf, greg

NOBODY tell it that its not a dog

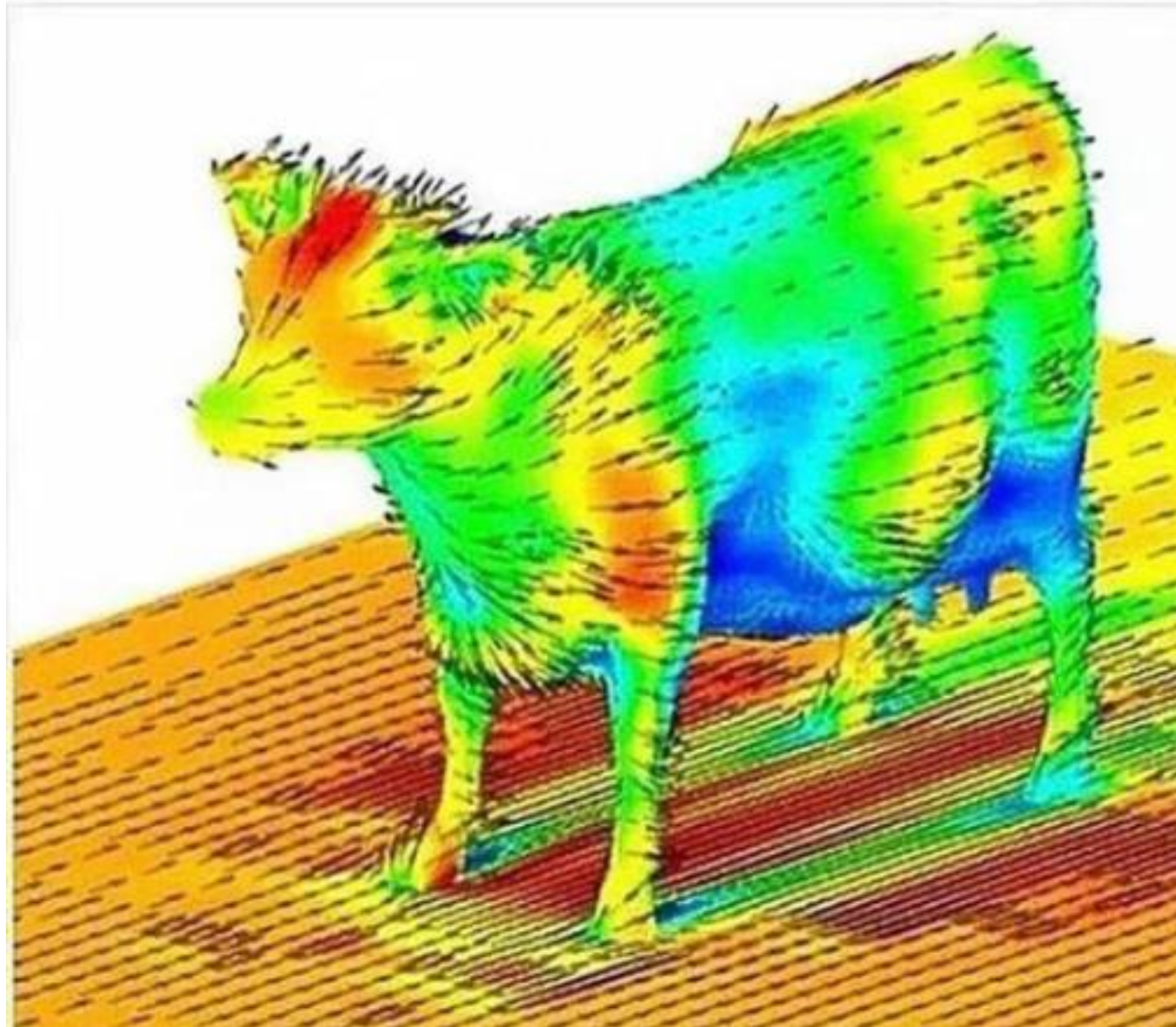

© www.tierschutz-stiftung.org

Aerodynamics of a cow.

Ďakujem

Podme spolu zlepšit život kráv!

Ing. Matúš Gašparík, PhD.
KCHHZ, FAPPZ, ČZU v Praze
gasparikm@af.czu.cz

